

TEDENSKA SLIKE

A decorative header illustration in a woodcut style. On the left, a man with glasses and a beard sits reading a newspaper titled 'TEDENSKA SLIKA'. In front of him are a camera, a pen, and a quill. On the right, a woman's profile is shown wearing a laurel wreath. The entire scene is framed by ornate, symmetrical scrollwork.

Štev. 12.

V Ljubljani, v sredo 22. marca 1916.

Leto III.

Z bojišča pod tirolskimi Dolomiti, kjer se vrše zlasti topovski boji z Lahi. V ospredju municijska kolona.

Karl Ettlinger:

Lajnar.

Ob cesti, ki je vodila iz velikega mesta na izletni prostor zunaj v gozdu, je sedel lajnar. Melodija njegove lajne je vreščala v svetli pomladanski dan ter je plašila vrabce in drozge s svojimi disakordi. Bil je delavnik, in le malo izprehajalcev je prišlo po poti. In le prav redkokdaj je zarožljajal na lajnarjev krožnik kak novčič.

Kakor vsi ljudje, ki življenju niso koristni, je bil tudi lajnar filozof. Kadar je zagledal prihajati po cesti kakega človeka, ga je že oddaleč ocenil: ta ti bo nekaj dal — ta ne bo dal ničesar. In znal je z obrazov čitati tako dobro, da se je redkokdaj zmotil. Lajnarja je od vrtenja orgelj bolela roka. Hotel je nekoliko prenehati, toda zagledal je štiri može, ki so se mu bližali v živahnem razgovoru. Zato je vrtil urno dalje in obenem klical. »Dajte ubogemu, bolnemu očetu z veliko rodbino miloščino!«

Štirje može, poglobljeni v svoj razgovor, so šli bezbrižno mimo. Toda po par korakih se je eden ustavil, segel v denarnico, se vrnil ter je vrgel beraču na krožnik denar. Ko so to videli ostali trije, so storili po njegovem vzgledu. Nato so to šli dalje.

Lajnar je izpraznil krožnik in je našel: en dvovinarnik, en desetvinarnik, krono in — hlačni gumb.

»Čudno!« je modroval lajnar. »Štirje gospodje, ki so vsi iz istega društvenega sloja, precej enake starosti, a vendar mi je dal vsak drugačno miloščino. Kdo mi je neki podaril krono? Plavolasec, ki se je vrnil prvi? Ali črnobradec? In ali jo je dal hotoma, ali pa le pomotoma? In kateri neki mi je vrgel na krožnik gumb?«

Tako je razmišljal lajnar in ni mu dalo miru. Prerad bi zvedel resnico. Neprestano je ugibal. In dejal si je: »Počakam, da se zvečer vrnejo po cesti v mesto. Potem jih vprašam. To se pravi: ne naravnost, sicer bi mi niti ne odgovorili. Premeteno moram to dognati!« In samozadovoljno se je smehljajal ter dalje orgljal »Valček krač«.

Res: zvečer so prišli vsi štirje zopet mimo.

Lajnar je vstal, pozdravil in dejal: »Oprostite, gospodje, staremu čudaškemu beraču njegovo radovednost! Danes popoldne ste mi dali miloščino — Bog Vam poplačaj!

Pogled na črnogorsko gorovje Krstač s ceste na Cetinje.

Eden mi je dal toliko, kolikor drugi. Prosim Vas: povejte mi vsak zase, zakaj ste mi dali miloščino, — Bog Vam jo povrni!»

Gospodje so se smejali, in eden je dejal: »To je resnično original! Toda stvar je zanimiva. Dobro, povejmo mu«. In takoj je začel:

»Če hočem povedati istino, sem ti dal miloščino zato, ker mi je tvoj pogled zopr. Berači so zmerom grdi. Nisem moralist, ne preiskujem, ali je berač svoje revščine sam kriv ali ne, dajem vsem beračem enako — a le zato, ker so ubožci nekaj neestetičnega!«

Tedaj je vedel lajnar, kdo mu je dal dva vinarja.

Drugi mož je rekel: »Moj občutek za lepoto ni tako občutljiv. Človek mora gledati ob vsakem koraku toliko zoprnega, da se zaradi beračev že ne vznemirjam več. Miloščino dajem le iz nekakega čustva dolžnosti. Neprijetno mi je, ker vem, da je na svetu toliko revežev, medtem ko se meni godi prav dobro. Čutim, da je usoda kri-

vična, in zdi se mi, kakor bi me grizla vest. Zato, in iz nobenega drugega vzroka, podpiram reveže, kjer jih najdem! Ne morem dajati mnogo, a dajem brez kesanja!«

Tedaj je vedel lajnar, kdo mu je dal deset vinarjev.

Nato je dejal tretji: »Če hočem biti pošten, povem, da sem dal miloščino iz — strahu. Iz strahu pred tem, da bi se tudi meni kdaj v življenju godilo tako neusmiljeno slabo. In potem me muči misel, kdo bo pa tebi pomagal? Zato se skrivaj zgražam nad vsakim beračem, in zato podarim kaj!«

In lajnar je vedel, kdo mu je podaril krono.

Četrty pa je rekel: »O, vi sebičneži! Ali ne veste, da je dolžnost vsakega kristjana, lačne nasiti in žejne napojiti! Iz usmiljenja sem mu dal, ker je moje srce mehko in moja duša dobra! Ni li rekel naš Očerešenik: »Karkoli ste storili za mojega najnižjega brata, ste zame storili? In ali ne stoji zapisano v 13. knjigi Hebrejcev, 16. verz: »Delajte dobrote in darujte, ker ne pozabite, da so take žrtve Bogu všeč?«

Tedaj je vedel lajnar, kdo mu je dal — gumb.

Špijonova usoda.

Roman.

(Nadaljevanje)

Razmerje med to gospo in umorjencem je bilo gotovo več kakor navadno, ker je nosila ona v medaljonu njegovo sliko. Dokaz je zdaj jasen, da nikoli tega! Kako je dobila sliko? Zakaj je bežala iz Avstrije, mesto da bi klicala na pomoč oblasti, ki naj bi izledile morilca tistega, čigar sliko nosi s seboj!

Ali potrebno je, da ona za zdaj še ne izve, kako se pogrezajo drugi v njeno skrivnost. Komisar jo je hotel presenetiti, stopiti pred njo z dokazi, ki izključujejo sleherni izgovor. Zaprl je medaljon in ga spustil v njeno torbico. Sledov, da bi se pričela zavedati, na bledem obrazu še ni opazil.

Med tem je prišel zdravnik, ki je bil postaren in je jako hitro govoril. Pogledal je gospo in izjavil, da ni nič nevarnega. Gospodje naj se pomirijo, bolnica se je samo globoko prestrašila ali kaj takega in

Laški 24 cm možnar na Krstaču, kjer so ga zaplenili naši vojaki.

Na Rijeki v Črnigori; Letni dvorec črnogorskega kralja.

se bo kmalu zavedla. Nato jo je kušal z različnimi sredstvi predramiti.

Prej blede lica baronice so se nalahko pordečila. Parkrat je vzdihnila, nato je odprla počasi oči.

S pogledi, polnimi straha in začudenja, je ogledovala neznane može. Naenkrat ji je zasijala iz oči nenavadna groza.

Napol se je dvignila, segla h glavi in jecljala:

— Kje sem — kaj hočete?

— Ne bojte se, gospodična, je odgovoril dr. Martinič, našli smo vas brez zavesti na cesti in vas prinesli sem, da vam pomagamo.

Ta odgovor je baronico nekoliko pomiril.

— Prosim vode.

— Najboljši bi bil kozarec dobrega vina, je svetoval zdravnik.

Komisar je pomignil oštirju in ga vprašal, če ima v kleti šampanjca.

— Slučajno, res imam ga, je dejal oštir. Od zadnje svatbe je ostala še ena steklenica.

— Prinesite jo!

Vino je baronico okrepilo. Vidno se je boljšalo njeno stanje. Vstala je, si popravila toaleta in segla po ogrinjalu.

— Domov hočem. Gotovo že jako skrbe zame. Ali sem že dolgo tukaj?

— Kvečemu četrt ure.

— Potem še ni pozno.

— Devet je ura, je rekel zdravnik.

— O, potem se mi jako mudi, iskrena hvala, gospodje!

— Oprostite, gospodična, ne morem vas pustiti same. S prijateljem vas bova spremila.

— Ne, ni treba, hvala. Počutim se prav dobro. Stanujem v bližini. Takoj onstran mostu. Teh par korakov stečem sama.

— Gospodična, je pripomnil komisar s tišjim glasom, bojim se za vašo varnost. Spomnite se, kaj se je zgodilo pred četrtinko ure.

— Napadli so me, se mi zdi. Dva moža sta planila nadme. In le vi . . .

— Ne omenjam tega zato, se je branil dr. Martinič, temveč zato, ker se bojim, da bi vas lopova zopet napadla. Prosim, dovolite mi, naj vas spremim vsaj tako

daleč, da boste na varnem. Poslovil se bom, kadar boste želeli.

Baronica je zmišljala.

— Ali, prosim, res ni potrebno.

— Nočem se, dovolite, vsiljevati. Gotovo pa ne boste nasprotovali, da vama v primerni razdalji slediva vsaj do mostu.

Baronica je še trenotek premišljala, nato pa rekla:

— Če hočeta biti na vsak način tako ljubezniva, pa pojdita torej kar z menoj.

Dr. Martinič je ponudil baronici roko in jo peljal previdno po ozkih stopnicah.

Na cesti je baronica parkrat globoko vzdihnila in se z vso težo života oprla na doktorjevo roko.

— Strah mi še leži v udih. Težje hodim, kakor sem se nadejala. Hvala lepa, ker ste se zame tako ljubeznivo zavzeli. Brez vaši pomoči bi ne prišla domu.

Počasi so šli proti mostu. Ulica je bila popolnoma prazna. Mesec je sijal in sence streh so se določno črtale po tleh.

Agent Huber se je oziral na vse strani, pa ni nikjer ničesar sumljivega opazil. Za vsak slučaj pa je tiščal šamokres v roki.

Baronica je šla molče in globoko zamišljena ter se krepko opirala na komisarjevo roko. Kdo je ta mož, ki jo pelje? se je vprašala in od strani naglo pomotrila spremljevalca. Inozemec je. Njegova laščina kaže, da je Nemec. Vedel se je pa tako dostojno, da to ni soglašalo z njegovo slabo obleko.

— Vi se mudite gotovo samo mimo-grede v Benetkah? ga je vprašala.

— Da, prišel sem po poslu.

— Kje pa sicer živite?

Dr. Martinič je imenoval večje avstrijsko mesto.

— Tam?

— Ali poznate to mesto?

— Poznam, je odvrnila obotavljaje se. Služila sem tam pri neki gospodi.

— Tako, — služili ste . . . Pri kom pa?

— Pri neki gospe, čakajte — kako se ji že pravi . . . da, da: gospa pl. Sellheim.

— Potem govorite tudi nemško?

— Malo. Dobro ne.

Baronica je umolknila.

Do mostu nista več govorila.

— Tako; še enkrat iskrena hvala! Ali mi nočete povedati svojega imena? Morda se ponudi prilika, da vam izkažem svojo hvaležnost zato, kar ste mi danes storili.

— Moje ime je Martinič, se je predstavil komisar in izgovoril svoj priimek namenoma nerazločno.

Baronica je obstala in mu ponudila roko.

— Ali smem vedeti, komu sem mogel storiti neznatno uslugo?

— Jaz sem Maria Feretti, stanujem v ulici Riva del Sol, št. 132.

— Gotovo mi dovolite, da jutri povprašam po vašem zdravju.

— Prosim, ne . . . Namreč — jutri potujem v Turin, kjer nastopim pri neki gospodi šolo . . . In zato vas tudi prosim, da bi o današnjih dogodkih molčali. Izgubila bi službo, če bi o tem moja gospoda kaj izvedela. Prosim, zdaj me ne spremljajte več. Par korakov od tu stanujem. Če bi bi me videli v moški družbi, bi bilo to slabo zame.

— Kakor želite! Lahko noč! Morda na svidenje!

Na Rijeki v Črnigori: Naša sanitetsna kolona.

Z aeroplanom nad oblaki ob Adriji.

— Na svidenje! Če nanese slučaj, da se še kdaj srečamo in bi vas jaz ne spoznala, me dajte spomniti samo na most Rialto. Še enkrat srčna hvala!

Zadnje besede je govorila z grandezzo visoke dame. Celotni tisti običajni, milostivi salonski smeh je zaigral za hip na njenem obrazu.

Komisar in agent sta trenotek počakala. Slišala sta njene izgublajoče se korake.

— Huber, pojdite previdno za njo! Najbrž gre naravnost domov. Današnja izkušnja ji je prepodila smisel še za kako tako pot, kakor je bila popoldanska. Bolje pa je, če ji sledite. Clovek ne ve.

— Kje se najdeva, če bo treba.

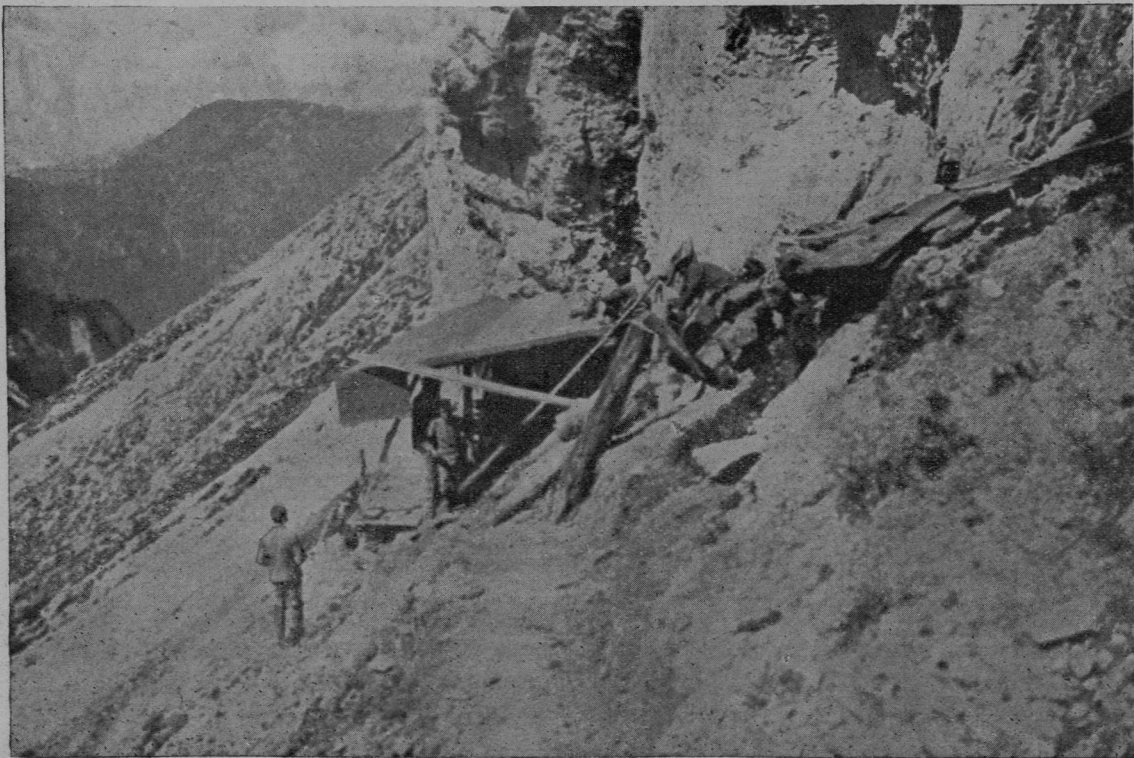
— V hotelu.

Agent je naglo odšel za baronico, dr. Martinič pa je stopil v gondolo in se peljal v hotel.

Drugega agenta še ni bilo domov. Baron Fon pa je sprejel izredno srečen in vesel komisarja, ne da bi opazil njegovo obleko, in vzkliknil:

Naša patrolja na maršu preko tirolskih Dolomitov.

S tirolskega bojišča: Kritje naših vojakov v tirolski gori.

— Rečem vam, da ni na svetu lepšega dekleta, kakor je mala Castellmari.

(Dalje prihodnjič.)

Poezija Slovencev ob Soči.

Pravljice in pripovedke ob Soči sta zapisala že pred mnogimi leti rajni Simon Rutar, Andrej Gabršček in nekaj jih je spesnil tudi rajni A. Aškerc. Zdaj so se začeli zanimati zanje tudi Nemci, in se čudijo, koliko narodne poezije živi še med Slovenci in Lahi ob Soči. Tako zvedo po svetu ljudje šele zdaj, da prebiva že stoletja na Goriškem in Primorskem zdrav, vrl in rahločuten narod slovenski! Naš list je ob začetku vojne z Lahi prinesel iz Rutarjeve knjige o Goriški nekaj pravljič; Nemci so se spomnili nanje šele sedaj.

V Monakovu je te dni izšla knjiga Antona pl. Mailly »Mythen, Sagen, Märchen von alten Grenzland am Isonzo« (Bajke, pripovedke, pravljice iz stare krajine ob Soči). Z ozirom na to delo piše dunajska »Zeit« med drugim:

Divjeromantično soško dolino, ki je že dolge mesece pozorišče najkrvavejših in najljutejših bojov, preveva čudno globoka narodna poezija in staropodedovana ljudska vera. Tu najdeš bajke, pripovedke in legende slovanskega naroda, Slovencev, ki imajo v svojem značaju, kakor večinah slovanskih plemen, močno razvito mistično-sentimentalno potezo, se oklepajo svoje rodne grude in se drže tradicij svojih očetov v šegi in navadi.

Starodavnost ljudske vere se uveljavlja zlasti v takoimenovanem praznoverju. »Kmet«, tako poroča pisatelj, »se boji coprnic, ki morejo škoditi otrokom in živalim. Bojé se soških povodnih duhov in čez stari kanalski most ponoči ni dobro iti. Na tem mostu da je neki mlinar dobil stavo s hudičem«.

Mnogo prikazni iz germanske mitologije igra pri Slovanih isto vlogo kot dobri in hudi duhovi in strahovi na potu človeške usode. Najbolj znane mitološke prikazni so pač rojenice in sorodne jim vile ali šembilje, ki so v največji meri razširjene v ljudski veri vseh slovanskih plemen.

Rojenice so boginje usode. Opisujejo se kot tri sestre v belih oblačilih, ki, držeč goreče sveče v rokah, stoje pri rojstvu otroka ob njegovi zibelki in napovedo pot njegovemu življenju. Noben človek ne more tega izbrisati. Goreče sveče pomenjajo življenja luč, človeško dušo. Zibelka igra pri Slovanih izredno veliko vlogo. Slovani verujejo, da blodijo duše pred krstom umrlih otrok po svetu. V zraku je mnogokrat slišati njihov jok.

Vera v vile, te kraške rojenice, je pri Slovanih zelo razširjena. Vile se prikazujejo zdaj kot beli oblaki, zdaj kot rosa, zdaj kot gromovni oblak ter se smatrajo, kakor je že predstava, za dobra ali zla bitja. Svoje bivališče imajo na vrhovih gora, kjer plešejo svoje plese zavite v dolga vela. To so »Wälküre« Slovancov. Veliko jam in votlin se imenuje po vilah — »Vilenica«.

Slovenci pojó o lepi Vidi, katero je zamorec odpeljal na Špansko ter žaluje sedaj po svoji ljubezni. Vida je večno okrog blodča boginja lune, od morja do morja gre njena pot, od dežele do dežele. Nikdar in nikjer ne najde miru in svojo otožnost izliva v žalostinkah. V jasnih nočeh stoji na altanu

Kritja naših častnikov za fronto pri Sv. Mihelu ob soški fronti. Spredaj grob padlega častnika.

Učinek izstrelka našega 30.5 cm možnarja v gozdu.

mavriške palače ter joče v svoji boli. Slovani uprav obožujejo to mistično prikazen.

Pripovedka, ki nosi nezmotljiv mitološki pečat je pri Slovencih v časti ohranjena pripovedka o Zlatorogu, belem divjem kozlu z zlatimi rogovi, čegar domovje so triglavski ledeniki. Pesnik Rudolf Baumbach, ki je nekaj let živel v Gorici, kakor tudi Evgen grof Aichelburg, sta pripovedko pesniško izrabila. Kakor izhaja iz pripovedke, gre tu za zlitino celega kroga bajk in pripovedk. Ako Zlatoroga rani krogla, potem vzklije iz njegove krvi, kjer pade na tla, čudežna triglavska roža, ki ranjeno božansko žival takoj ozdravi. Čez 700 let pa bo na golem vrhu gore zrasla mogočna jelka: iz njenega lesa se bo iztesala zibelka, in otrok, ki bo ležal v nji, bo mogel dvigniti zaklad v Bogatinu... Da je pel o Zlatorogu tudi naš Aškerc v celi krasni knjigi, tega Mally ne vé!

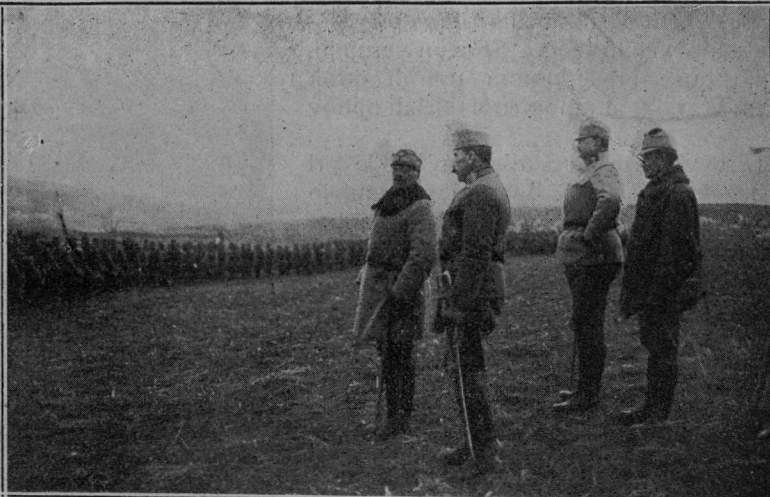
Približno uro hoda od Tolmina se dviga v divjeromantični planinski pokrajini ob reki Tolminki gora, na kateri se nahajajo razvaline gradu tolminskih grofov. Na strmeh pobočju jo votlina, ki jo je bojda obiskal Dante. Ozirajoč se iz nje po slikovitem,

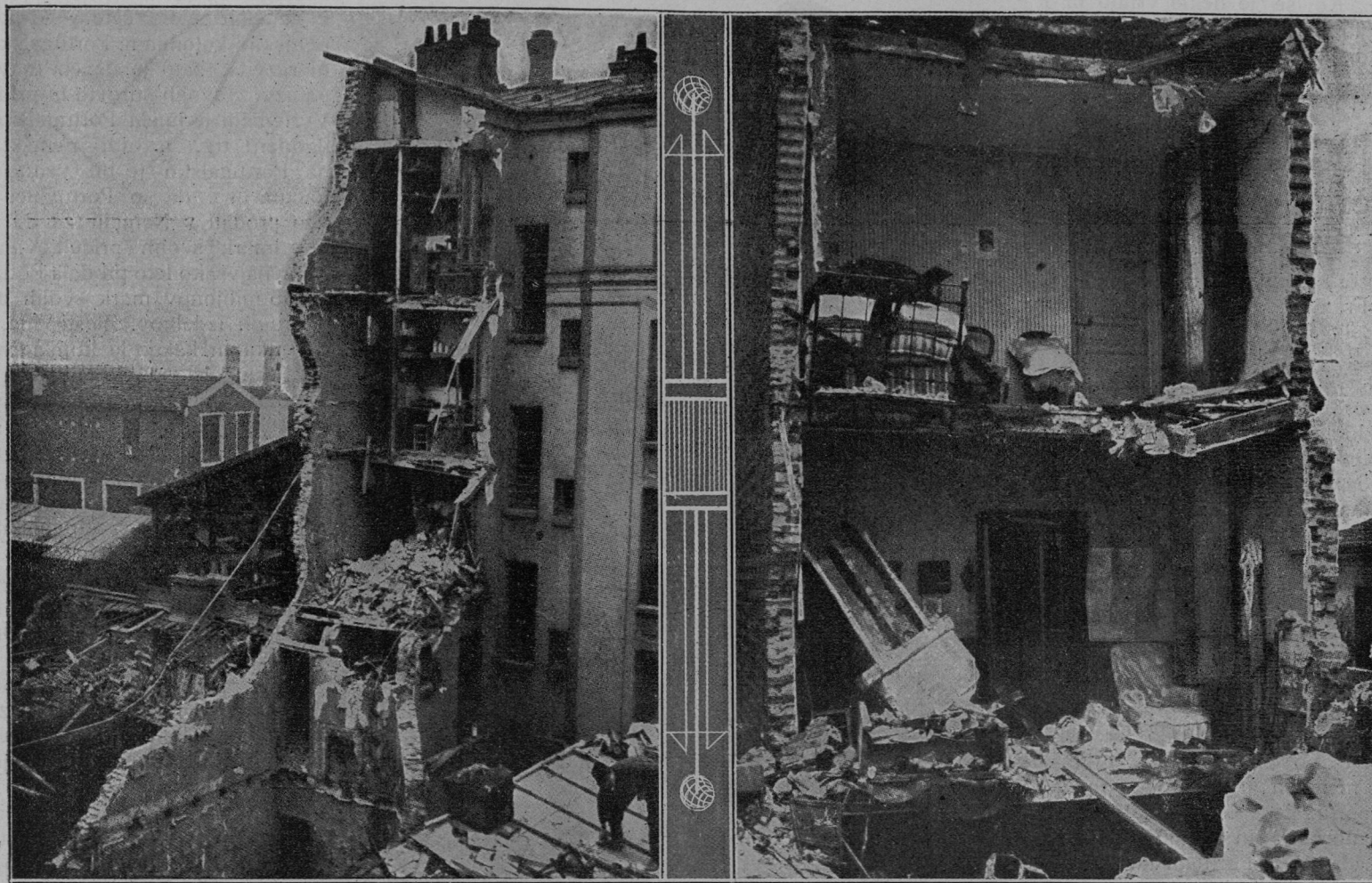
Grobovi na doberdobski planoti padlih hrvatskih in slovenskih junakov.

divjem gorskem svetu, je prejel navdih za svojo »Divina Commedia«. V narodu živita dve verziji o tem. Ena poroča o gorski pripovedki, zvezani z Dantejevo osebo, druga pa pripoveduje o nekem »svetem Danteju«, ki naj bi bil prebival v tej votlini. Narodna vera pripoveduje, da se duh tega puščavnika ponoči še vedno mudi v votlini in da ni dobro ponoči iti mimo nje.

V krog nemških (?) pripovedk spada ganljiva vojaška pripovedka o Hudi južni v Baški dolini pri Tolminu. Je to znani motiv o Lenori, ki se je uvedel tu po nemškem (?) vplivu. Mlad kmet je moral v vojno ter se je poslovil od svoje ljube. V bitki je padel. Po vojni je dekle čakalo njegove vrnitve. Nekega večera potrka na njena vrata. Plane kvišku in spozna svojega ženina. Vzel jo je k sebi na konja in v močni vihri odjezdita. Pri tem ji pravi ženin: »Le glej, dekle, kako jasno sveti luna in kakó hitro jezdi mrtvi!« Pred nekim pokopališčem skoči jezdec s konja in se zvrne v odprti grob, hoteč s seboj po-

Z besarabske fronte; Prva vrsta od leve proti desni: Vojaki pri razdelitvi kruha. Pregled polka. Druga vrsta: Švedski vojaški ataše na fronti. Zabava vojakov. Tretja vrsta: Muzikalična produkcija za fronto. Pri razdelitvi kosila. Zадnja vrsta: Pred grobom padlih Rusov. Vjeti ruski ulan.

Vspešna akcija nemških letalcev na zapadu. Zgoraj: Stanovanje uničeno z bombami, ki so jih metali iz zrakoplovov na Pariz. Spodnja slika kaže luknjo, ki jo je naredila bomba in poškodovala podzemsko železnico.

tegniti tudi dekle. V smrtnem strahu se mu dekle izvije iz rok ter se skriva v mrtvašnici, kjer ji pride na pomoč drug mrlič, ki je ležal ondi na odru. Ko se je dekle vrnilo iz tujega ji kraja v svoj rojstni kraj, je našla ljudi, ki jih nikdar poznala in videla ni...

Deveta vojna: Nemčija proti Portugalski!

Deveta vojna je napovedana. Anglija, Francija, Rusija, Japonska, Italija, Belgija, Srbija, Črnagora in zdaj še Portugalska proti Nemčiji, Avstro-Ogrski, Turčiji in Bolgariji. Pravzaprav se tiče vojna napoved Portugalski le Nemčije, kakor je tudi Italija napovedala vojno le naši državi. Toda med zavezniki ni mogoče nikogar razločevati, ker delujejo vsi za vsakega in vsak za vse. Zato moramo tudi mi smatrati Portugalsko za sovražno državo.

Portugalska se že dolgo pripravljala na vojno in že lani se je poročalo, da pojde portugalska vojska pomagat Francozom proti Nemcem. Ves čas vojne je Portugalska podpirala Anglijo in Francijo ter se vedla sovražno proti Nemčiji. Zdej pa je več nemških ladij, ki so priležale v portugalske luke, zaplenila, nemške mornarje in vojake pa izkrcala. Ladje hoče Portugalska sama porabljati za prevažanje vojnega materiala na korist nemškemu sovražniku ali pa jih odstopiti Angležem.

Zato je Nemčija napovedala Portugalski vojno, ki pa se ni še začela. Vršila se bo pač največ v Afriki in na morju.

Portugalska zavzema vso zahodno obalo Pirinejskega polotoka in ima v svoji posesti otoke Gvinejske, Kapverdske in Azorske, Madejro in še ogromno ozemlje v Afriki. Koloniji Angola in Mozambik v Afriki sta velikanski, a tudi v Indiji in na Kitajskem imajo posestva.

Naš stražar v tirolskih Alpah.

Portugalci so zelo pomešani s Španci in Francozi. Dežela je deloma zelo rodovitna, ki rodi mnogo žita; velikanski hrastovi gozdi pa rede ogromno svinj. Iz morja dobivajo sardine in tune ter drage morske ribe ter trgujejo z njimi. Tudi izborna vina, sadje, olje, pluto in bombaž nosijo deželi mnogo dobička. Trgovinska odvisnost Portugalske

pa je zlasti od Anglije velika, na drugi strani pa so krvne in duševne vezi s sorodno Francijo jako tesne. Pod pritiskom Anglije je morala Portugalska mobilizirati svojo vojsko in poslati svoje čete v Afriki proti nemškim kolonijam. Portugalska obrt ni razvita, zato je dežela navezana na izvoz svojih surovin in pridelkov. V Nemčiji je imela Portugalska jako ugoden trg, a tudi nemški uvoz na Portugalsko je bil vedno večji. Računa se, da so Portugalci vsako leto prodali v Nemčiji za 30 milijonov mark svojih pridelkov, a da je Nemčija vsako leto prodala Portugalski za 45 milijonov mark svojih obrtnih in drugih izdelkov. Zlasti vina, plute, kavčuka in kakao je kupila Nemčija na Portugalskem ter je bilo v Hamburgu vedno tudi mnogo portugalskih trgovskih parnikov. A tudi Avstro-Ogrska je prodala vsako leto Portugalski za okoli 20 milijonov kron, svojega blaga, kupila pa le za okoli 5 milijonov kron portugalskih pridelkov n. pr. kakao, olive, vina, konzerve in pluto. Portugalska prideluje tudi bakra, antimona, svinca in cina, ki pa ga izvažata na Angleško in v kolonije.

Na Portugalskem imajo sicer splošno vojaško dolžnost, a vzamejo na leto le okoli 40.000 novincev. Aktivno službovanje pri vojski je prav kratko; pri pešcih se vadijo novaki le 105, pri kavaleriji 210, pri topništvu 140 in pri saniteti in ženijskih četah 175 dni. Nato gredo domov, a se vračajo vsako leto na 14 dni trajajoče vaje. Vsak vojak mora služiti 20 let: 10 let aktivno in 10 let v rezervi. Vsi Portugalci v dobi od 17—20 leta ter od 40—45

leta so prideljeni teritorijalnim četam, ki se uporabljajo le za obrambo trdnjav in za vojaška dela. V miru ima Portugalska 1670 častnikov ter 9540 podčastnikov in moštva. V času vojne šteje portugalska vojska okoli 225.000 vojakov aktivne vrste, 225.000 mož rezerve in okoli 180.000 mož teritorijalnih čet. Toda te številke so le na papirju, ker resnično za fronto porabnih vojakov baje ni preko 100.000. Oborožitev vojske je moderna, francoska, a izvežbanost le zelo površna.

Portugalci so po umoru kralja Karla in prestolonaslednika in po izgonu kraljice še par let trpeli mladega kralja Manuela II. A tudi njega so pregnali na Angleško ter proglasili republiko. Večni strankarski boji v Lisaboni (400.000 prebivalcev) in krvave revolucije so portugalsko republiko skoraj uničile. In zdaj se je pod pritiskom Anglije zapela še z Nemčijo v vojno.

Nesrečna dežela!

Šumi Marica...!

Pesmi, ki jih ljubi narod, so pesmi njegove duše in njegove bitnosti, njegovih želja in njegove sile. Taka pesem, ki pripoveduje zveneca o svojem narodu, je bolgarska narodna himna. Ona ni navaden andante,

Dovoz vojnih potrebščin na fronto.

ki se da brez posebnega vtiska zapeti, nego je vesel, naprej drveč presto, ki podžiga poslušalcu kri in ga drami k vzletnim mislim.

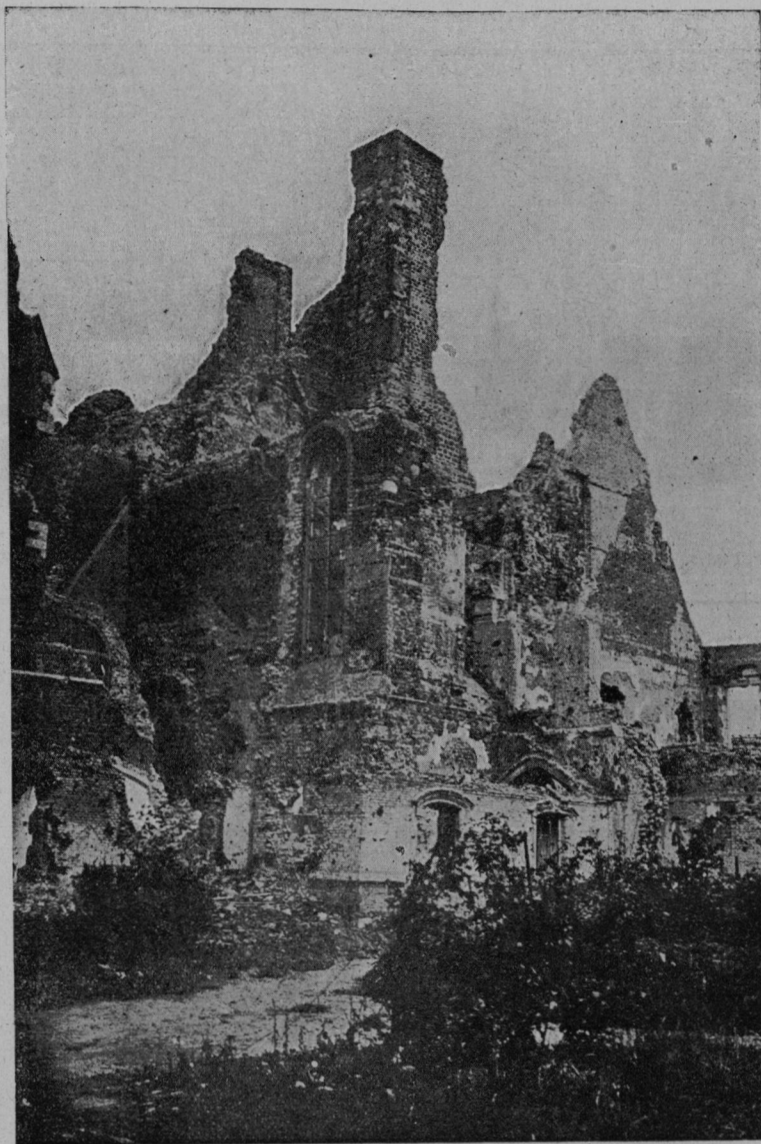
Imena glasbenika, ki je to viharo melodijo zamislil ali pobral, kjer mu je pojoč skočila nasproti, nisem mogel zvedeti. Toda če jo čuje človek prvič, se spomni kakšne nemške dijaške popevke ali kakšne švabske narodne pesmi ali plesne melodije gorjancev. Iz nje zveni pač ena tistih pramelodij, ki so udomačene pri vseh narodih in ki kipe iz vsake globoke glasbeniške duše. Z izpremenjenim ritmom, a v enako sledečih tonih jo nahajamo pri Beethovnu in Mozartu, pri Verdiju in Rikardu Wagnerju, pri Janezu Straussu in v Raimundovi narodni igri. V bolgarski himni pa se je tej večni melodiji pridružil še vonj bolgarske zemlje, kjer živi silno kvišku stremeč narod; primesil se ji je ognjevit zvok njegovih nad in njegove vere, njegovega vztrajnega hrepenenja ter njegove zmagoslavne izpolnitve. V njenem zvonkem, dalje hrumečem koračnem tempu se sliši ta melodija kakor v glasbo izpremenjeno povelje na juriš proti sovražniku ter je obenem vedra kakor vesela pesem o pošteno zasluženi sreči bolgarskega naroda.

Pri nas doma, v političnih praznikih in v radostnih urah nove zmage, svirajo bolgarsko narodno himno vedno preveč počasi, v nekem častitljivem tempu, ki ji pristojata prav tako, kakor bi pristojala ostro nabrušeni sablji iz volne spletena nožnica. Taka, kakršna hoče biti in kakor mora zveneti, sem jo slišal prvič v Nišu, ki so ga osvojili Bolgari, v krogu častnikov 41. polka, ki si je med krvo in smrtjo, v juriših in zmagah prisluzil naslov »železni polk«.

Kakršna je bolgarska narodna himna, tak je tudi korak njihovih činov na bojiščih ter tako je njihovo administrativno delo na osvojenem ozemlju — ognjevit presto.

Lndwig Ganghofer.

Opomba prevajalca: Navdušenost nemškega romanopisca za bolgarsko narodno himno je razumljiva. Toda bolgarska himna ima svojo melodijo vzeto po nemški študentovski pesmi »Wenn die Soldaten durch die Stadt marschieren«, glasbenik, ki je to zakrivil, pa je bil vojaški kapelnik Čeh G. Šebek. Besede himne je spesnil Mareček. Da se novemu besedilu podtakne stara melodija, je znana navada. A tudi druge himne imajo izposojeno melodijo, na pr. nemška. Zato komponira zdaj novo nemško narodno himno po naročilu nemškega cesarja komponist Rihard Strauss. Dosedanji dve nemški narodni himni se pojeta, kakor znano, po tujih melodijah, in sicer »Deutschland über alles« po napevu avstrijske cesarske pesmi »Heil Dir im Siegeskranz« pa po napevu angleške himne »Good save the king«. No, tudi Haydn je vzel melo-

Cerkev v Messines v Flandriji po bojih med Francozi in Nemci.

dijo avstrijske himne po hrvaški narodni pesmi, kar vemo že davno, a se za to dejstvo ne menimo.

Ukrajina in Ukrajinci.

Ukrajina in Ukrajinci so narodom srednje in zahodnje Evrope neznana imena, saj jih

celo velike zemljepisne knjige šolskih knjig ne omenjajo. Toda Ukrajina je velikansko ozemlje, ki se navadno napačno imenuje Mala Rusija ali Južna Rusija; Ukrajince pa poznamo le kot Rutence, Rusine ali Maloruse.

Ukrajinci zavzemajo zemeljsko ploskev, ki je 1 in $\frac{1}{2}$ krat večja od nemškega cesarstva. Ukrajina se razteza namreč med Karpati, Črnim morjem, Kavkazom ter preko Polesja, ki ga zovejo tudi barje Rokitno. Ukrajinci žive deloma v Avstriji in Ogrski, po veliki večini pa na Ruskem in Poljskem. V vzhodnji Galiciji, v Bukovini in v severnovzhodnji Ogrski živi nad 4,200.000 Ukrajincev. V Rusiji in sicer v volinjski guberniji, kjer se pravkar vrše boji, živi okoli 70% to je okoli 3,850.000 Ukrajincev. V ruski holmski guberniji na Poljskem, ki jo je zasedla naša vojska, je okoli 390.000 Ukrajincev, na jugu gubernije grodenske je okoli 440.000 Ukrajincev, ki žive v okolici mest Brest, Kobrin in Bielsk; v južnem delu gubernije Minsk jih je okoli 390.900, okoli Pinska in sesednjih mest pa celo 81% vsega prebivalstva, t. j. okoli 3 milijone.

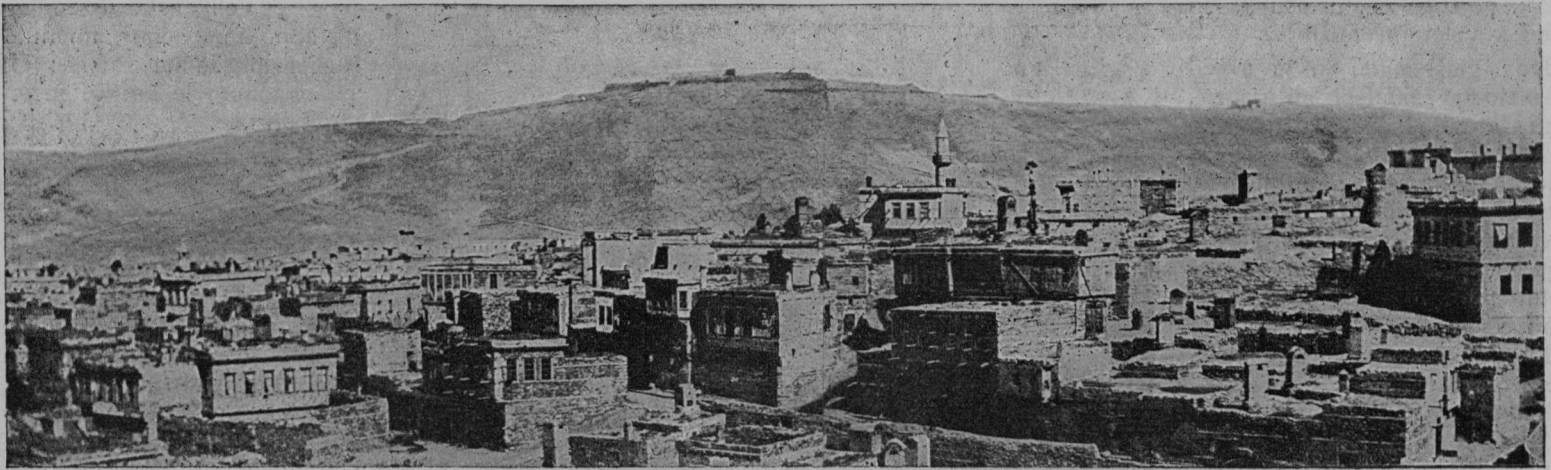
V Besarabiji živi poleg Rumunov blizu 460.000 Ukrajincev. V gubernijah kijevski, kerzonski, černigovski in poltavski tvorijo Ukrajinci 45—98% vsega prebivalstva, t. j. okoli 14 milijonov oseb. Več milijonov pa jih živi še dalje na vzhodu do Kavkaza, v Aziji okoli 500.000 in v Ameriki okoli 1 milijona.

L. 1910 je bilo na vsej zemlji okoli 34 $\frac{1}{2}$ milijona Ukrajincev, a le v Evropi okoli 32 $\frac{1}{2}$ milijona. Tako je torej ukrajinski narod po številu šesti med evropskimi narodi.

Stara kijevska država je bila od 9.—12. veka državna organizacija južnih slovanskih plemen v vzhodnji Evropi; eno teh plemen se je zvalo Rusi. Ko pa so severni Slovani sprejeli ime Rusi, so se zvali južni Ukrajince. Glavna mesta Ukrajine so bili Kijev, Černigov in Perejaslav ter so tekmovala z

V globokem snegu prodirajoče naše čete.

Erzerum, glavno mesto istoimenskega turškega vijaleta v Aziji.

Novgorodom in Moskvo na severu. Okoli l. 1000 so sprejeli Ukrajinci iz Bizanca krščansko vero in iz Bizanca (današnjega Carigrada!) so prejeli tudi početke višje kulture in umetnosti. Tako so bili Ukrajinci neko dobo najmočnejši slovanski narod velikega vpliva. Toda divji navalni Tatarjev so v 11. in 12. veku uničili Kijev in Perejeslav ter izpremenili Ukrajino v ogromno pogorišče. Medtem so se mogli razvijati ob gornjem toku Volge Veliki Rusi, ki so izrabljali Tatarje in neslogo ukrajinskih knezov v to svrhu, da osnujejo novo, rusko državo. Ko so l. 1239. pridriji še azijski Mongoli, so uničili tudi Černigov in vso gubernijo. Ukrajinci so se začeli izseljevati na zahod, pod Karpate in severno Karpatov. Edino kneževina Halič-Volinj je obstojala dalje kot celo stoletje, ker je imela modre kneze, Vladimira, Romana in Danila. Knez Danilo je deloval za združenje vseh Ukrajincev ter je dobil l. 1252. celo kraljevski naslov od papeža. Toda poljski vladarji in Ogrji so mu delali iz zavisti najhujše ovire ter so hujskali ukrajinske seljake proti vladarju. L. 1336. sta sklenili Poljska in Ogrska zvezo proti Ukrajini (haličko-volinjski kneževini) ter sta l. 1340. skupno naskočili Halič, ki ga je zasedla poljska vojska. Toda Volinj je odbil napad Poljske ter je postala ta pokrajina središče političnega življenja Ukrajincev. V 14. veku je nastalo okoli Dnjestra v ukrajinskih zemljah več velikih kneževin pod knezi litavske krvi. Kmalu so bile vse pod vrhovno vlado velikega kneza litavskega, tako da so tvorile bivše kneževine koncem 15. veka že enotno kneževino. Ko pa sta se Litva in Poljska celo združili so se začele spletke ukrajinskega plemstva, ki je Poljake sovražilo. Ti plemiči so klicali na pomoč proti Poljski Ruse, obmoldavske kneze in Turke. Dasi bi združeni Poljska in Litva tvorili največjo slovansko državo, so ukrajinski plemiči sejali neslogo in razdor. Med ukrajinskim meščanstvom so se ustanovljala »bratstva«, ki so agitirala za osvobojenje Ukrajine izpod poljskega jarma. Mesto Lvov je bilo središče proti poljske agitacije. In koncem 16. veka je nastalo — kazastvo.

Beseda kozak (izgovaraj: kazák!) je turško-tatarska in pomeni človeka v stepi, ki se bavi z lovom, ribarjenjem in kmetijstvom. Kazaštvo se je zlasti razvilo v vzhodnji

Ukrajini, kjer so Tatarji koncem 16. veka strašno pustošili. Prvi ukrajinski kazaki so imeli svoja nepristopna skrivališča na otoku Porohy sredi Dnjestra, ki tvori ondi mnogo slapov, pragov in tolmunov. Okoli Porohov

je bila kmalu središče Ukrajincev. Hetman kazakov, Bogdan Hrujehnicki je začel celó vojno s Poljsko; več let je pobijal Poljake in se končno zvezal z Moskvo, središčem Rusije; pogodbo je podpisal l. 1654. v Perejeslavu. Ker pa so Rusi hoteli kazaštvo razpustiti, se je Hrujehnicki zopet sprl z Moskvičani ter pozval na pomoč proti Rusom — Švede, ki so obetali Ukrajini popolno svobodo. Toda Hrujehnicki je umrl, kazaška republika je razpadla na dva dela. En del se je l. 1667. zopet pridružil Poljski proti Rusiji. Kazaški hetman Dorošenko se je zvezal s Turki, ki pa so po Ukrajini plenili, in je končno Dorošenka zapustila velika večina kazaštva. Sedaj je iskal Dorošenko pomoči pri Rusih proti Turkom, a je ni dobil. Zato je odstopil. Rusija je nato omejila svobodo Ukrajincev ter vzela avtonomijo ukrajinske cerkve.

Medtem je izbruhnila na severu vojna med Rusi in Švedi. Karel XII., velik junak, a obenem napol blazen človek, je pridrl na Poljsko s svojo vojsko, premagal Poljake in Ruse ter drl vedno dalje na jug. Hazaški hetman Ivan Mazepa se je hotel s kazaki pridružiti Svedom, a Rusi so ga odrezali, ujeli in končno usmrtili. Ruski car Peter Veliki je nastopil proti Ukrajincem zelo kruto, zato so se začeli plemiči iz bojazni vračati pod ruski vpliv. Pri Poltavi so Rusi premagali tudi Švede in kazake, švedski kralj Karel XII. pa se je rešil k Turkom, kjer je ostal par let. Carica Katarina je nato sploh odpravila hetmansko čast med kazaki ter je nastavila gubernatorja in vpeljala tudi v Ukrajini kmetstvo, tlačanstvo. Kazaki pa so postali navadni ruski vojaki iz Ukrajine. Današnji kazaki so ruski konjeniki iz vse Rusije in tudi iz ruske Azije ter nimajo nič skupnega z nekdanjimi kazaki razen — obleke.

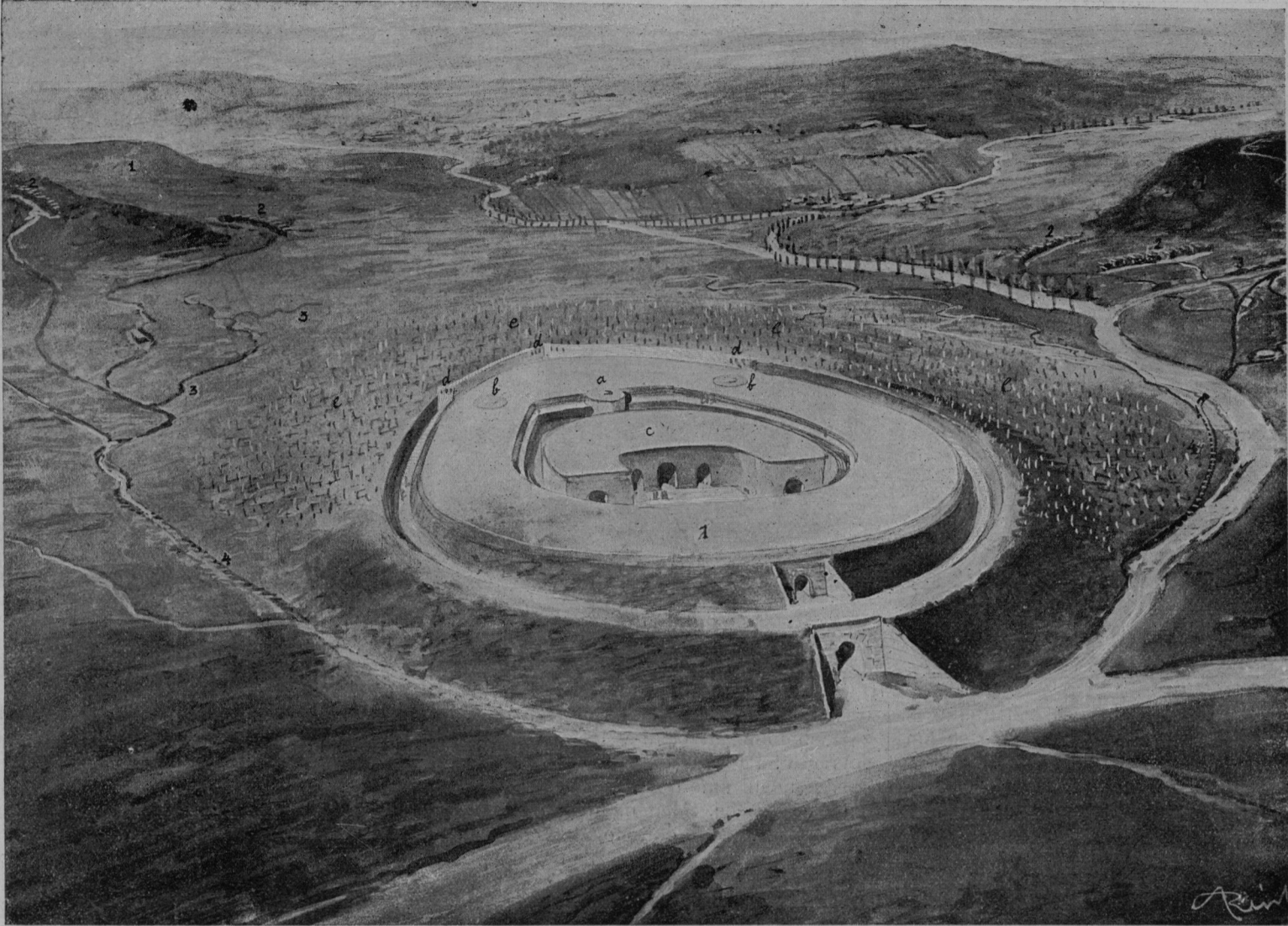
Z razdelitvijo Poljske l. 1772. je padla zahodnja Ukrajina (sedanja vzhodnja Galicija) pod oblast Avstrije, a kmalu nato tudi Bukovina. Ostala Ukrajina pa je postala ruska.

Ukrajinci niso smeli imeti v Rusiji niti svoje književnosti, ker ruska vlada je l. 1863. proglasila: »Ukrajinskega jezika ni bilo nikoli, ga ni niti danes in ga ne sme biti v bodoče«. Vsako društvo za ukrajinsko kulturo je ruska vlada zatrla, agitatorje pa zaprla ali izgnala. Tako se je gojila ukrajinska književnost le skrivaj ali pa javno v naši državi, zlasti

Šef turškega vojnega ladjevja, viceadmiral Souchon z adjutantoma. Vsi trije so Nemci. Souchon je bil prej kontreadmiral in poveljnik nemškega ladjevja v Kielu.

se je ustanovila cela kazaška republika in po otoku Porohy so se zvali ti kazaki Zaporožci. Ti so proglasili za svobodnega moža vsakogar, kdor se je naselil v Zaporožju ob dolnjem Dnjepru ter vstopil v njihovo vojsko. Življenje v Zaporožju je krasno opisal Gogolj v svoji povesti »Taras Buljba«, ki jo mora poznati vsak omikanec. Kazaška republika

Douaumont pri Verdunu. Pogled iz tičje perspektive na ta moderni fort ki so vzeli Nemci Francozom.
1. Trdnjava. a) Opazovališče topništva, b) jeklena stolpa, c) kasarna, d) zakopi, e) žične i. dr. ovire, podminirano polje itd.
2. Obrambne baterije. 3. Pozicija pehote. 4. Žične ovire.

v Lvovu, kjer imajo tudi svoje šole.

Toda nasprotje med Poljaki in Ukrajinci je ostalo ter se včasih zelo poostrilo, tako da se je med Ukrajinci pojavljalo celo neke vrste rusofilstvo. Sedanja vojna pa je Ukrajincem odprla oči, in po sklenjenem miru se gotovo pravično uredi narodne razmere tudi Ukrajincem, ki hočejo imeti kot narod 34¹/₂ milij. ljudi svojo narodno svobodo.

Naše gore.

Mogočno se dvigajo naše gore,
ozirajo se na cvetoče polje,
pošiljajo toke mu bistrih voda;
navzdol se podvzajo hčere gora.
pozdravljajo rod, ki se dviga na dan,
in last imenuje goró ino plan,
pozdravljajo ga, na uho mu bobne:
»Naj volja bo krepka, ko tvoje gore,
naj moč ti bo taka, ko tvojih je rek,
ki trgajo jez. in potresajo breg;
al mirnopolnosno srcé naj ti bo,
ko tvoje spomladi polje je cvetno!«

S. Jenko.

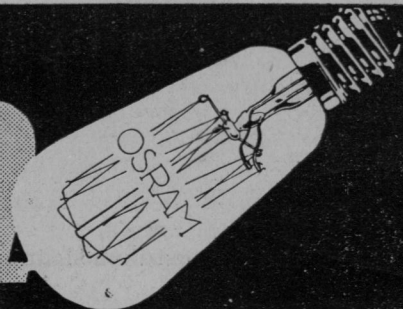
Razne vesti.

Šaljiv dogodek na fronti. Lep poletni dan je. V naših strelskih jarkih je malo življenja. Tu in tam stoji straža, katera pazi, da bi nas ne presenetil sovražnik. Vsi drugi vojaki so se poskrili po gozdu ob Soči. Kakih tisoč korakov pred našimi okopi leze naša patrolja proti gradu, ki leži na desnem bregu Soče in ki daje polentarjem lepo streho. Proti večeru je patrolja javila praporščaku, da delajo polentarji pri gradu strelske jarke. Ponoči ko se je delila menaža, alarmira straža praporščaka češ, Italijani so na žici. Ker je vedel, da ni nikdo od naših pred žico, zapove ogenj. Ko preneha pokanje pušk je na žici zopet vse tiho. Patrolja pred žico in naj pregleda, kaj je bilo! zapove praporščak. Hitro se zvije patrolja skoz žico. In glej čudo: tri velike svinje ležijo pred žico, ubite od naših pušk. Hitro jih spravijo čez žico v naše okope. Svinje so spekli, in v nedeljo smo imeli prav dobro menažo.

Slovenski planinci. Kadet Jožef Ferik, doma iz Čeršaka pri Št. Ilju v Slov. gor., piše z bovške kotline:

Pri nas se imamo zmiraj »fletno«. Kako tudi ne, ko pa nam delajo laški in naši topovi koncert. In 23. januarja so nas Lahi še začeli zabavati z napadanjem. Tu pri nas v boški dolini pač nikdar ne smemo biti brez veselih uric. Laha nabijati, to je naše največje veselje. Zadnjič bi nas ti polentarji, kar jih je še tu, radi iznenadili. Napadli so nas na pobočju Rombona s precej močnim oddelkom, češ, hajdimo gledat, kaj delajo »Austriaci«. Pa predno so nam prišli pod okno, tiho se plazeč kakor kače po tleh, jih je izdala naša raketa in zagledal jih je stražar. in naš mešani pevski zbor je začel peti tiste lepe poskočnice, ki so kot nalašč za pustni čas. Začel je sopran z naše ljubice-puške, tem je sledil alt, usmiljenke strojnice, bas ročne granate in mine. Pa tudi tenorja, onega visokega mislim, ni manjkalo! Naši ga niso zmogli, pač pa so pomagali Lahi, ki so upili: »Oštije, oštije, o madona, mama mia!« In glasneje je zapel naš alt in premagal sopran laških cevč, mi smo pa bili veseli. To so jih dobili Lahi po buči! Ob 12. pa so jo mahnilni naši tja »proti Preski« in so Lahom še vzeli vas »Šicengraben«, vaške fante in njih

Osrām

Obisk dunajskega župana dr. Weisskirchnerja na soški fronti: Župan v razgovoru z častniki dunajskega polka.

Ijubice pa ugrabili in zabrali! Ujetnikov je precejšnje številce. Kar so želeli, to se jim je izpolnilo. Radi bi bili videli Triglav od blizu in so ga.

In danes? Pogledaj po skalah, vidiš polno mrličev in od njih črno, strjeno kri. Rombon je trd oreh in »Austriaci maledeti« so trda skorja. Dà, slovenski alpinci, to so

ti junaki! In kako so ponosni, če smejo z zavihanimi krivci iti v laško »vas« kletih sovragov! Pa vedno so veseli in dobre volje. Res, ponosni smo nanje! Petje, to je njihovo največje veselje. Med najhujšim gromenjem topov slišiš kakšno okroglo. »Slovenski fantje, mi smo mi, pa po naših žilah teče kri, za našo domovino. Slovenska dekleta zbiramo,

pa po drugih se ne oziramo, saj najlepše so Slovenke!« Kadar pojejo to pesem, tedaj jim žare oči, in gorje njemu, ki bi jim name-raval oporekati. Vidiš, taki so naši slovenski vojaki! Lahko rečemo, da so ponos naše domovine!

Vojska — je šola. Dopisnik iz Gorice je zapisal tudi to-le tožbo, ki naj bi odprla

Bolgarskega prestolonaslednika pozdravlja metropolit ob prihodu v neko osvobojeno bolgarsko mesto.

oči osobito oblastnikom in javnim činiteljem:

»Vojska je huda šola, v kateri se bomo radi ali neradi morali marsičemu privaditi in marsičesa odvaditi — posebno mi moški! Poudarjam: moški! Nasploh sicer našemu ženstvu ne smem in ne morem očitati ničesar, glede velikega dela naših žen in deklet moramo reči: klobuk z glave pred njimi in vsa čast jim! Pa veliko, veliko jih je, ki ne delajo ravno časti svojemu spolu. To vprašanje je eno najžalostnejših poglavljev življenja tu blizu fronte. Kdor ima oči odprte in vidi to in ono, mora z žalostjo zaklicati: Kam plovemo? Kaj bo iz tega, če pojde to tako naprej in če merodajni činitelji pravočasno z vso odločnostjo ne posežejo vmes, da se kuga med našim ljudstvom ne razpase? Človeka mora to bolj boleti, nego vse drugo po vojski povzročeno razdejanje. In kako razlagati take odredbe, kakor je na pr. bila menda izdana za T. v naših gorah? Večina ljudi mora proč, le dekleta smejo ostati, ker so potrebna kot perice... Upam, da morda vendarle ta stvar ni resnična; če je pa — potem je to več kot žalostno!

D' Annunzio bil ranjen ob poletu v Ljubljano? Laški pesnik D' Annunzio je bil ranjen na glavi, ker ga je zadel strel ob poletu nad Ljubljano, ki se ga je udeležil tudi d' Annunzio. Krogla je vdrla skozi nos in skozi levo oko, ki je najbrže izgubljeno.

Kdaj bo konec sedanje vojna? Na Dunaju in v njega okolici krožijo zadnje dni letaki, ki oznanjajo konec vojne. Prerokovanja — baje izvirajo od zvezdogleda Karola Zanovskya — so precej nejasna in se glase: 1. Konec vojne in sklep miru: 17. avgusta 1916. 2. Leto 1917. rodi novo zvezo treh

Prehlajenju vratu se lahko ognemo, ako pospešimo kroženje krvi. Živahno pretekajoča se kri je najboljša obramba proti vplivu mraza. Dosežemo to z notranjim izpiranjem vratu s Fellerjevim oživljajočim, antiseptičnim rastlinskim esenčnim fluidom z znamko „Elsa-fluid.“ Ako vrat že boli, vporablamo ga tudi na zunanje za bolečine blažečo masažo in obkladke. 12 steklenic pošlje vsepovsod poštne prosto za 6 kron lekar E.V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 280. (Hrvatska.) Od mnogo zdravnikov priporočeno. Mnogo čez stotisoč pohvalnih pisem. Tudi za Fellerjeve odvalne „Elsa-kroglice.“

Prvi ženski dimnikar v Brnu: gdč. Jožefa Herman iz Kral. Polja pri Brnu, stara 20 let. Oče in dva brata so bili dimnikarji, a so odšli na vojno. Zato izvršuje zdaj hči sama obrt dalje.

Zlato in srebro obdrži tudi med vojsko in po vojski svojo vrednost. Varno je toraj naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verižico, prstan i. dr. Bogato izbiro po nizki ceni ima tvrdka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastoj in poštne prosto. Naročite si ga z dopisnico takoj.

Trdovratno se vzdržuje govornica, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov zastoj. — Opozarjamo na današnji zadevni oglas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

cesarstev, ki bo nedotakljiva svetovna sila. 3. Zmagovalci bodo trije cesarji in trije kralji. Nastaneta dve novi kraljestvi, dočim nek narod popolnoma izgine s površja. Evropa se razdvoji v dva tabora. Malim državam zasije nova srečna doba. Mir se 170 let ne bo kalil. 4. Spominsko pomembni dnevi sedanje vojne bodo: 19. jan., 9. febr., 12. in 26. marec, 5. april, 5. in 16. junij, 12. in 27. maj, 4. julij in 17. avgust, ko se položi orožje. Dne 10. julija je pričakovati velike pomorske bitke. Tak je uspeh natančnih, sedemmesečnih astroloških preračunanj. Sasledujte dogodke in primerjajte jih z navedenimi podatki. (Po »Mödlinger Nachrichten«).

Varstvo mladine. Generalni poveljnik v Monakovem je izdal važne odredbe: Mladini pod 17. letom se ne sme prodajati nobenega tobaka, najmanj pa cigarete. Kajenje mladine po ulici je pod kaznijo prepovedano. Tudi v gostilno po 9. uri zvečer ne sme mladina pod 17. letom, tudi v spremstvu odraslih ne. Še manj pa sme mladina pod 17. letom v kinematograf, ako ni izrečno določeno, da je predstava za mladino primerna. Odlok pravi: Pred blagrom mladine morajo pasti vsi drugi oziri. Listi pišejo, da bodo teh odredb posebno veseli starši in vzgojitelji. Ta odločni generalni poveljnik pa je šel še dalje. Mastopil je proti umazani literaturi in prav nadrobno naštel, katerih knjig, brošur in slik mladina ne sme videti v izložbah, kaj šele dobiti v roke. Tudi plakate za kinematograf je vzel pod strogo vojaško oko. Slik plakati ne smejo prinašati, ampak samo tiskani spored. Dovoljeni so umetniški plakati.

Florjan Jensterle, k. u. k. Inft. Reg. št. 17. 5. poljska komp. saniteta, vojna pošta 145, se je boril na goriški fronti ter se že več mesecev ni oglasil. Kedor kaj ve o njemu, naj sporoči proti povračilu stroškov njegovi ženi, Uršuli Jensterle, Železna kolonija 145. Zenica, Bosna.

Varujte naše vojake z Kaiserjevimi prsnimi karamelami, s „3 smrekami“.

ki so se že nad 25 let najbolje obnesle. Milijoni jih rabijo zoper

kašelj

kripavost, zasliženje, katare, bolni vrat, dušljivi kašelj, kakor tudi da se obvarujejo prehlajenja, torej so zelo dobrodošle vsakemu vojaku.

6100 notarsko poverjenih izpričeval zdravnikov in privatnikov jamči gotov uspeh. — Tek vzbujajoči fino okusni bonboni. Zavoj 20 in 40 v, skatlja 60 v se dobiva po vseh lekarnah in drožerijah.

Specialni oddelek platna

v trgovini

A. Šarc lastnica Jadviga Šarc

nudi se priložnost k dobremu in cenemu nakupu

rjuh	srajce	odejnih rjuh
brisalk	hlače	blazin
brisačev	spalne srajce	pernatih blazin
prtov	„ jopice	pernic
prtičev	spodnja krila	žepnih rut
šifon	nogavice	zefir

Švicarska vezenina

PERILO

za gospode se izdeluje po meri.

Kdor hoče kaj

prodati ali kupiti,

kdor išče službe

ali pa uslužbenca,

kdor hoče kaj v

najem dati ali

vzeti, kdor išče

za svoje blago

odjemalcev i. t. d.

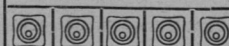
naj da oglas v

list „Tedske

Slike“ ker v

njem imajo ogla-

si najboljši uspeh.

PREMOG

najboljše kakovosti
:: po dnevnih cenah ::
na vagone ali vozove

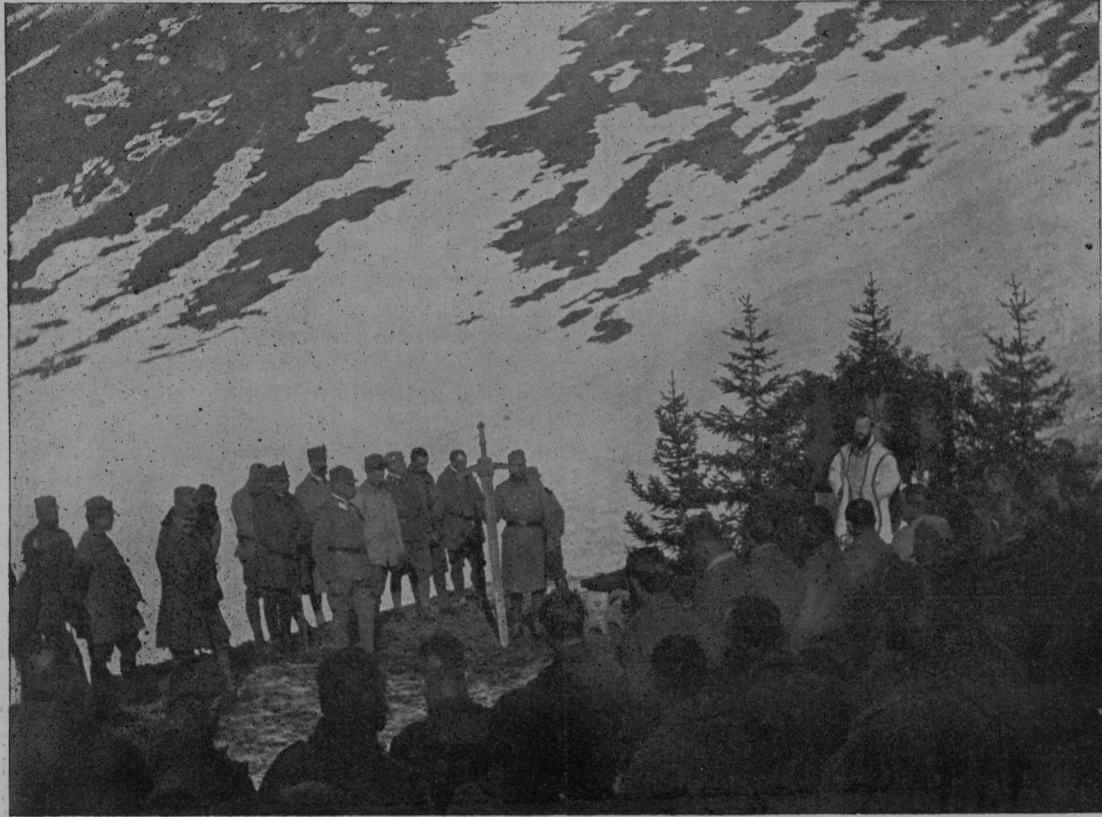

F. & A. UHER
Ljubljana, Šelenburgova ul. št. 4.

Kraljica — vdova Elizabeta †. V Bukarešti je umrla te dni kraljica Elizabeta vdova po umrlem rumunskem kralju Karlu in teta sedanjega kralja Ferdinanda. Umrli kralj Karel je bil po rodu Hohenzollernc, Elizabeta pa je pripadala nemškemu knežjemu rodu Wied in je bila torej sorodnica bivšega

albanskega kneza. Leta 1869. se je poročila s tedanjim rumunskim knezom, poznejšim kraljem Karlom, s katerim je živela v naj-srečnejšem zakonu. Pesniško navdahnjena, se je posvetila poeziji in napisala pod psevdonimom Carmen Sylva nebroj nemških pesmi, dram, novel in romanov, deloma

skupno s svojo družabnico Kremnitzovo, talentirano hčerko nekega nemškega profesorja. Mnogo truda in časa je posvetila pokojna kraljica tudi dobrodelnim napravam ter se je zlastianimala za oslepele, katerim je ustanovila lep obskrbovalni zavod. Navzlic temu, da se pokojna kraljica ni nikdar mogla prav uživeti v razmere in življenje rumunskega naroda, je bila vendar zelo priljubljena. Smrt njenega soproga jo je silno potrla. Preselila se je iz Bukarešte v Curtea de Arges, kjer je kralj Karel pokopan in je tam živela spominom svojega srečnega zakona. Pred par tedni se je vrnila v Bukarešto, kjer je 2. marca obolela na pljučnici, kateri je podlegla v 74. letu svoje starosti. Pogreb se je vršil v nedeljo 5. marca ob 5. popoldne.

S tirolskega bojišča: Blagoslovljenje obrambnega meča, ki so si ga naredili vojaki na korist vdov in sirot na vojni padlih vojakov. V meč zabijajo žeblje vojaki, častniki in prebivalci okraja.

Gospodinjstvo.

Krompir v mleku. Skuhaj $\frac{1}{2}$ krompirja v oblicah, olup ga in zreži na listke. Seklaj potem celo čebulo in napravi bledorumenno prežganje iz žlice masti pripravljene čebule in žlice moke. Prilivaj polagoma mleka, toliko da ga bo tri osminke ter eno osminko vode. Začini s soljo in poprom ter deni v to omako krompir.

Laška juha. Kuhaj na rezance zrezano zelje, dalje koren, nekoliko kolerabe, zelene, peteršilja ter krompirja, vse zrezano na kocke. Duši nekoliko drobno zrezanih govejih ali svinjskih jeter, stlači jih, prideni prej omenjeno zelenjavo in juho osoli, začini s papriko ali poprom ter prideni še malo kukane karfijole, ali pa zakuhaj na juhi še kako pest riža. Ta juha je dobra in jako izdatna. Seveda mora kuharica sama preračunati, kako dolgo se kak pridatek kuha, da bo vse ravno prav mehko.

TISKOVINE VSEH VRST

KAKOR: ČASOPISE, KNJIGE, BROŠURE, CENIKE, LEPAKE, LETAKE, VABILA, VSPOREDE, TABELE, RAČUNE, KUVERTE IN PISEMSKI PAPIR S FIRMO, VIZITKE, ITD.

— NATISNE LIČNO IN CENO —

ZADRUŽNA TISKARNA V KRŠKEM

NAROČILA SPREJEMA TUDI UPRAVNIŠTVO „TEDENSKIH SLIK“
V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA UL. 10./I.

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

4 3 0
4 0

LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI.

brez vsakršnega odbitka

naložen dener. Rezervni zaklad: nad devettisoč.

Maček & Komp.,

:: Fanca Jožefa cesta 3 ::
LJUBLJANA.

ZALOGA IZGOTOVLJENIH
OBLEK, ZA GOSPODE
:: DEČKE IN OTROKE, ::
NAROČILA TUDI PO MERI.
SOLIDNA POSTREŽBA.
ZALOŽNIK C. KR. PRIV. JUŽ.
ŽELEZNICE.

Ako naročite in to storite
nenudoma,

1 srečko avstr. rdečega križa

1 srečko ogrskega rdečega križa

1 srečko budimpeštanske bazilike

1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz

leta 1880

1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk

iz leta 1884

12 žrebanj vsako leto, glavni dobiček

630.000 kron

dobite igralno pravico do bobitkov
ene turške srečke v znesku
do **4000 frankov** popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno:

Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

Mesečni obrok za
vseh pet srečk ozir.
dobitnih listov samo
5 kron

Zdrobljeno milo

v poštinih pošiljativah po 5 kg za ceno K 3.90 po povzetju dopošilja Karel T. Jilek, Šternberg, Morava.

Naročite se na list „Tedenske Slike,“ ki je najbolj zanimiv in najboljši slovenski ilustrovani tednik! Razširajte ga in pridobivajte mu novih naročnikov.

SIMON KLIMANEK

zavod za uniformiranje.

Ljubljana.

Šelenburgova ulica št. 6.

Izdeluje uniforme za c. in kr. vojaštvo, za k. k. pošto, uradnike, pož. brambo, rudarje, automobiliste i. t. d.

Zaloga raznih uniform za častnike in moštvo. Kape, portope-ji, remeni, sablje, ostroge, piščali, medalje in razni znaki

Distinkcije, emblemi in gumbi.

Samo za trgovce in preprodajalce. Velikonočne razglednice

najnovejše in najlepše vrste.

motne (barvotisek) K 4.—	Vojne velikonočne razgled. z bleskom 5.—
„ „ in zlatom 6.—	Barvotisk (motne) K 4.—
brom motne K 7.— col 9.—	fine pobarvane 6.—
gravure „ „ 8.— „ „ 8.—	gravure 7.—
svetlotisek:	brom 8.—
motne „ 4.— „ „ 6.—	Cena za 100 kosov po povzetju franco Zagreb,
umetniške 8.—	

Največji izbor vseh vrst razglednic, vojnih, umetniških, za čestitke, genre i. t. d. od 4 — 12 kron. Pismeni papir v mapah in škatljah po najnižjih cenah priporoča:

RUDOLF POLAČEK, Zagreb, Jurišičeva ul. 11,

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalec korenin
Ria balzam Vaših kurjih oces, bradovic, otiščancev, v treh dneh brez bolečin. Cena enemu lončku z jamstvenim listom 1 K, 3 lončki 2 K 50 v. 6 lončkov 4 K 50 v. Stotine zahvalnih in priznalnih pisem.
Kemény, Kaschau (Kassa) I. Postfach 12/44, (Ogrsko).

Zdrava kri!

Kri je splošna redilna tekočina, iz koje dobiva život svoje redilne snovi. Ako nima kri zadostnih redilnih snovi, slabijo organi ter nastane cela veriga boleznih in trpljenja, ki nam greni življenje.

Ta zla veriga mora biti pretrgana

in to je mogoče samo na eni točki, namreč pri hranitvi krvi, pri zboljšanju krvi.

Spisal sem po dolgoletnem proučevanju knjigo, v koji beremo kako in na kak način se kri in sokovi popravljajo, kako se zboljša hranitev, kako se moremo boleznih ogniti ter jih odpravljati.

Popolnoma zastonj

pošljem ta dragoceni spis vsakemu, kdor mi piše zanj! Tudi dam vsakemu priliko, da se prepriča, na kak način je to mogoče, brez vinarjn izdatka. Toda pišite takoj!

Ekspedicija lekarne pri operi. Budimpešta VI. Oddelek 499.

„Darujte za Rdeči križ!“

Poslano.

G. pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Moja soproga je zadnjega sinčka s Sladinom „sladni čaj“ zredila. Fant je poldrugo leto star, čvrst in močan in ni bil še sploh nič bolan. Pri prejšnjih treh otrocih je rabila razne redilne moke, s kojimi ni niti približnjega uspeha imela. Sladin priporočam vsem staršem.

Splošnovanjem

Makso Kovač, c. kr. voj. uradnik.

V Pulju, 23. marca 1914.

Zadružna tiskarna v Krškem

-:- izvršuje tiskovine lično in ceno. -:-

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

: Delniška glavnica 8,000.000 kron. :

STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 3. razred V. c. kr. avstrijske razredne loterije.

Žrebanje za ta razred dne 15. in 17. februarja 1916.

Cena za igralce prejšnjega razreda: $\frac{1}{2}$ srečka K 40.—, $\frac{1}{2}$ srečke K 20.—, $\frac{1}{4}$ srečke K 10.—, $\frac{1}{8}$ srečke K 5.—. — Cena za novovstopivše igralce:

$\frac{1}{2}$ srečka K 120.—, $\frac{1}{2}$ srečke K 60.—, $\frac{1}{4}$ srečke K 30.—, $\frac{1}{8}$ srečke K 15.—. Naročila se vrše najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ 0 / 0 čistih.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10
špecialna trgovina pletenin,
trikotaz in perila

priporoca svojo veliko zalogo,
kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bambaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke. Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Mazilo za lase

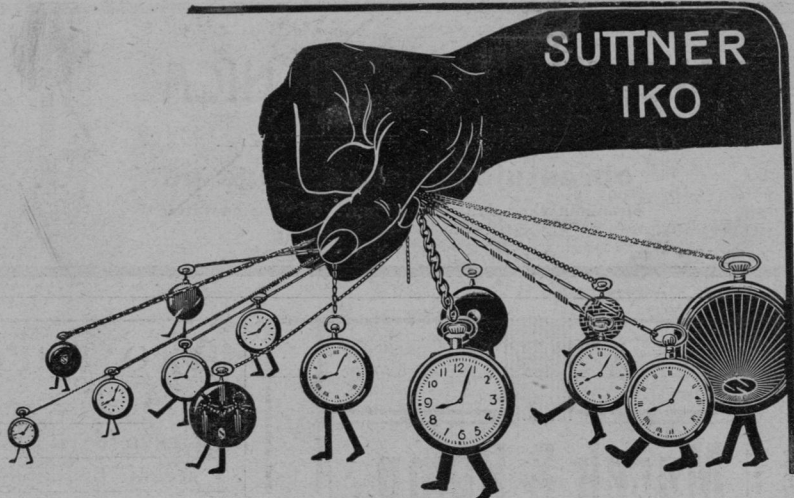
varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri farni cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepše lase. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rasti las.

Za gotovost se jamči. Zadostuje steklenica. Spričevala na razpolago.

Priporoca se
umetna knjigovoznica
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

SANATORIUM · EMONA
ZA · NOTRANJE · IN · KIRURGIČNE · BOLEZNI ·
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA · KOMENSKEGA · ULICA · 4
SEF-ZDRAVNIK · PRIMARIJ · DR. FR. DERGANČ

SPQR

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu imenu hiše čast delajo.

- St. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf-ura K 4:10
- „ 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih 5:90
- „ 719. Srebrna remontoar-ura 7:80
- „ 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveti 8:40
- „ 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov 7:20
- „ 518. Ploščnata nikelnasta kavalijska ura 7:50
- „ 803. Damska ura, jeklena ali nikelnasta 7:90
- „ 804. Srebrna damska ura 9:50
- „ 1544. Usnjata zapestnica z uro 10:50

- Št. 712. Nikelnasta IKO - ura, 15 kamnov 14:—
- „ 1450. Bela kovinasta verižica 2:80
- „ 865. Bela kovinasta verižica, priprosta 1:—
- „ 916. Srebrna verižica, masivna 3:20
- „ 422. Nikelnasta športna verižica 1:75
- „ 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“ 2:—
- „ 213. Srebrni prstan z kamnom 1:40
- „ 211. Srebrni prstan z kamnom —:90
- „ 1063. Prstan, zlato na srebro 2:70

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se
po povzetju ali če se denar vnaprej pošlje.

Krasni cenik
zastonj in poštnine prosto.

Neugajajoče
se zamenja!

Lastna tovarna ur v Švici! — Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša preciz. ura.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Nobene podružnice. **Svetovna razpošiljalnica.** Nobene podružnice.

Zavod za ortopedično gimnastiko

v katerem se pod vodstvom zdravnika različno ukrivljene hrbtenice, izbočeni hrbti, neenaka pleča in boki zdravijo, se nahaja

v Stritarjevi ulici številka 9, I. nadst.

Pojasnila se dobe ob delavnikih od 3.—4. ure popoldne istotam.

Darujte za „Rdeči križ!“

DOMAČA TVRDKA!

Export žepnih električnik

svetiljk in baterij

št. 80 komplet K 8:—

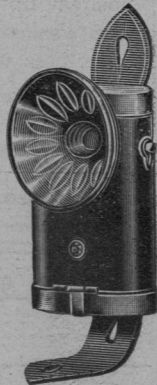
„ 80 A „ „ 9:—

K. A. Kregar,

Ljubljana, Sv. Petra cesta

št. 21./23.

Trgovci velik popust.

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 3.—, 1/2 leta K 6.—, celo leto K 12.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 4.—, 1/2 leta K 8.— celo leto K 16.—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 20.—. Za Ameriko letno 4 dolarje.

Uredništvo in upravnništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.